

Vervolgonderzoek interbestuurlijk toezicht provincie Limburg

Deel I Bestuurlijk rapport

Inhoudsopgave

1.	Over dit onderzoek.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Interbestuurlijk toezicht en inhoudelijke afbakening	4
1.3	Afbakening in de tijd, onderzoeksaanpak en leeswijzer	5
2.	Conclusies en aanbevelingen, reactie Gedeputeerde Staten en nawoord Zuidelijke Rekenkamer	7
2.1	Conclusies	7
2.2	Aanbevelingen	9
2.3	Reactie Gedeputeerde Staten	9
2.4	Nawoord rekenkamer	10
3.	Invulling ambities GS en opdracht PS	11
3.1	Verbeterplan (ambities) GS	11
3.2	Uitgevoerde acties in 2017 en 2018 (t/m september).....	11
	Bijlage 1 Uitvoering voorgenomen acties	20

1. Over dit onderzoek

Hoe hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg de eigen ambities en opdracht van Provinciale Staten naar aanleiding van ons onderzoek naar interbestuurlijk toezicht uit 2017 uitgevoerd? En hoe heeft de provincie Limburg daarmee haar interbestuurlijk toezicht anno 2018 ingevuld? Dat zijn de vragen waar de Zuidelijke Rekenkamer dit vervolgonderzoek mee begon in de zomer van 2018.

1.1 Aanleiding

In februari 2017 publiceerden we ons rapport *Toezicht met risico's. Opzet en uitvoering van interbestuurlijk toezicht door de provincie Limburg*. Hierin concludeerden we dat de provincie Limburg haar rol als interbestuurlijk toezichthouder in de onderzochte periode (2012-2017) op onderdelen te gering had ingevuld. Dit betrof nagenoeg alle toezichtterreinen die hun basis vinden in de *Wet revitalisering generiek toezicht* (Wrgt). De geringe invulling brengt zowel doeltreffendheids- als doelmatigheidsrisico's met zich mee. Adequaat toezicht kan immers bijdragen aan het voorkomen en/of niet laten escaleren van incidenten. Bijvoorbeeld het voorkomen van (gevolgen van) verboden opslag of uitstoot/lekken van gevaarlijke stoffen. Ook concludeerden we dat de informatievoorziening aan Provinciale Staten (PS) over de uitvoering van het toezicht tekortschoot. De informatie was, op enkele toezichtterreinen na, dermate beknopt en op een dusdanig hoog aggregatieniveau dat daarmee nauwelijks inzicht werd gegeven in de stand van zaken. PS kregen daardoor ook geen inzicht in de middelen, waaronder de beschikbare personele capaciteit en daadwerkelijke inzet.

In reactie op ons onderzoek zegden Gedeputeerde Staten (GS) toe de aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen en stelden ze een verbeterplan op (april 2017). Vervolgens gaven PS op 23 juni 2017 GS de opdracht om in lijn met onze aanbevelingen te werken aan, kort samengevat:

- een risicoanalyse en visie voor interbestuurlijk toezicht (IBT);
- het daarop afstemmen van de inrichting en uitvoering van het toezicht en van de toezichtcapaciteit op de verschillende terreinen;
- het betrekken van PS bij de opzet van IBT en het rapporteren aan PS zoals aangegeven in het verbeterplan.

Gelet op de uitkomst van ons onderzoek uit 2017, de toezeggingen naar aanleiding daarvan van GS, de opdracht van PS aan GS en het belang van adequaat toezicht, zijn we in de tweede helft van 2018 nagegaan wat de huidige stand van zaken is. We hebben daarbij gebruik gemaakt van de in de eerste alinea genoemde vragen. Met dit onderzoek willen we bijdragen aan (verdere) verbetering van de invulling van IBT.

1.2 Interbestuurlijk toezicht en inhoudelijke afbakening

IBT is het toezicht tussen de verschillende overheidslagen. Bij IBT draait het om:

- (1) het verzamelen van informatie door de toezichthouder over de vraag of de uitvoering van een medebewindstaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen¹,
- (2) het vormen van een oordeel hierover en,
- (3) naar aanleiding daarvan interveniëren indien nodig.

In het kader van IBT houdt de provincie Limburg (Gedeputeerde Staten) toezicht op de uitvoering van wettelijke taken door:

- de 33 Limburgse gemeenten;
- het Waterschap Limburg;
- de circa 25 gemeenschappelijke regelingen waaraan gemeenten of het Waterschap Limburg taken hebben gedelegeerd, zoals de omgevingsdiensten².

IBT vindt zijn basis voornamelijk in de Wrgt. Dit betreft generiek toezicht dat achteraf plaatsvindt. In deze wet zijn voor de meeste toezichtterreinen de uitgangspunten en regels voor het toezicht vastgelegd. Twee uitgezonderde toezichtterreinen zijn gemeentefinanciën en waterschappen. Voor deze terreinen gelden nog specifieke toezichtarrangementen die gekenmerkt worden door goedkeuring van besluiten *vooraf* (toezicht vooraf). Dit vervolgonderzoek en daarmee het vervolg van dit rapport richt zich alleen op de toezichtterreinen Wrgt.³ Uit het vorige onderzoek bleek hier, op het terrein Huisvesting verblijfsgerechtigden na, een grote verbeteropgave te liggen.

¹ In het algemeen: het toezichtterrein gemeentefinanciën is bijvoorbeeld geen medebewindstaak.

² Stand tweede kwartaal 2017; in het eerste kwartaal van 2019 wil de provincie duidelijk hebben op welke gemeenschappelijke regelingen ze toezicht moet houden. Een gemeenschappelijke regeling is een samenwerkingsverband tussen overheids/openbare lichamen dat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.

³ GS kozen daar ook voor bij de uitvoering van de opdracht van PS (Statenvoorstel *Aanbieding Nota Interbestuurlijk Toezicht in de Provincie Limburg en Totaalrapportage IBT 2016-2017* van december 2017).

Passend bij dit vertrouwen dient het verticale toezicht door de toezichthouder beperkt, risicogericht (selectief middels risicoanalyses), sober en terughoudend te worden ingevuld. Het is aan de provincie om de risico's in te schatten en de mate van soberheid en terughoudendheid in haar toezicht te bepalen.

De toezichthouder dient een 'interventieladder' te doorlopen om te bepalen of tot ingrijpen wordt overgegaan (zie voor de stappen van de interventieladder paragraaf 3.2 figuur 3). De toezichthouder bepaalt daarbij zelf het tempo en de stappen aan de hand van concrete omstandigheden, zoals de ernst en omvang van de misstand. Als bestuurlijke sanctie kan de toezichthouder gebruik maken van twee, met de inwerkingtreding van de Wrgt gerevitaliseerde, generieke instrumenten:

- **Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing:**

Als een ondertoezichtgestelde een medebewindstaak verwaarloost (niet (juist of tijdig) uitvoert), kan de toezichthouder die taak overnemen.

- **Schorsing en vernietiging:**

Als een ondertoezichtgestelde een besluit neemt dat in strijd is met het recht of het algemeen belang, kan de Kroon dat besluit schorsen en/of vernietigen.

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de terreinen waarop de provincie op basis van de Wrgt toezicht houdt. Sinds 2018 spreekt de provincie daarbij over vier in plaats van vijf terreinen. De terreinen Ruimtelijke Ordening en Wabo zijn samengebracht en worden sinds 2018 aangeduid als 'Ruimtelijke Ordening en Omgevingsrecht'. Daarnaast wordt sinds 2018 het terrein Monumentenzorg aangeduid als Erfgoed⁴ en het terrein Archief- en informatiebeheer als Informatie- en archiefbeheer.

Figuur 2: Terreinen waarop de provincie toezicht houdt in het kader van interbestuurlijk toezicht Wrgt

	Terreinen	Nieuw per 1-10-2012	Betreft
 Ruimtelijke Ordening (RO) en Omgevingsrecht		●	gemeenten
	 Erfgoed	●	gemeenten en waterschap
	 Huisvesting verblijfsgerechtigden	●	gemeenten
	 Informatie- en archiefbeheer		gemeenten, waterschap en gemeenschappelijke regelingen
	Wet revitalisering generiek toezicht		

1.3 Afbakening in de tijd, onderzoeksaanpak en leeswijzer

Dit vervolgonderzoek richt zich op de periode februari 2017 (publicatie rekenkamerrapport) tot en met september 2018. Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen hebben we gegevens verzameld uit documenten, schriftelijke vragen en mondelinge interviews met betrokkenen binnen de provinciale organisatie. Een uitgebreide beschrijving van de onderzoeksopzet en van de onderzoeksresultaten hebben we opgenomen in ons rapport van bevindingen (deel II van deze publicatie). Dit kunt u lezen op de website van de rekenkamer (www.zuidelijkerekenkamer.nl). Voorliggend rapport bevat de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer, de reactie van GS en het nawoord van de rekenkamer. Deze worden in hoofdstuk 2 weergegeven. Daarnaast bevat voorliggend rapport een

⁴ Dit alles onder andere vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. De rekenkamer sluit in het vervolg van dit rapport zoveel mogelijk aan bij de terminologie van de provincie Limburg.

samenvatting van de bevindingen op basis waarvan de rekenkamer haar conclusies en aanbevelingen heeft geformuleerd. Deze wordt gegeven in hoofdstuk 3.

Bevoegdheden Provinciale Staten

De conclusies, aanbevelingen en bevindingen van de rekenkamer over IBT raken in algemene zin het budgetrecht en de kaderstellende en controlerende rol van PS.
--

2. Conclusies en aanbevelingen, reactie Gedeputeerde Staten en nawoord Zuidelijke Rekenkamer

2.1 Conclusies

De rekenkamer concludeert dat er naar aanleiding van haar rapport uit 2017 door de provincie flinke stappen zijn gezet op het gebied van IBT. De provincie heeft de opdracht van PS om onze aanbevelingen op te volgen serieus en voortvarend opgepakt. Wel is het beoogde resultaat om het IBT eind 2018 op orde te hebben te ambitieus gebleken. Zo zal bijvoorbeeld het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen in 2019 worden opgepakt, zal de *Verordening op systematische toezichtinformatie* nog worden aangepast en is de provincie nog bezig met het verder verbeteren van het toezicht.

Provinciale Staten zijn in 2017 en 2018 nadrukkelijker dan voorheen betrokken bij de opzet van IBT. Ze zijn op verschillende momenten uitgebreid en adequaat geïnformeerd over de ontwikkelingen in het toezicht. De informatie die PS daarbij ontvingen was informatief en van goede kwaliteit. Dat geldt echter niet altijd voor de informatie in de begroting en jaarstukken. Eind 2017 hebben PS voor het eerst een rapportage met resultaten van het toezicht ontvangen. Deze rapportage was nog in ontwikkeling en daardoor ook nog te verbeteren. Eind 2018 wordt de rapportage over het toezicht 2018 opgesteld en zal een verdere slag worden gemaakt.

Onderbouwing van de conclusies

In aansluiting op onze eerste onderzoeksvraag worden bovenstaande conclusies hierna nader onderbouwd.

In 2017 en 2018 heeft de provincie veel acties uit het verbeterplan uitgevoerd. Daarmee zijn zowel de opdracht van PS als aanbevelingen van de rekenkamer en ambities van GS opgepakt. Op hoofdlijnen:

- er is een nota met een visie op IBT opgesteld;
- in consultatie met alle gemeenten is bepaald welke toezichtinformatie moet worden opgevraagd en hoe deze beoordeeld/'gewogen' moet worden;
- er is een digitaal systeem ontwikkeld om deze informatie te verzamelen en te beoordelen;
- er is nu sprake van een risicoanalyse en actief toezicht op *alle* toezichtterreinen;
- de provincie wil op basis van de risico-inventarisaties een toezichtarrangement voor meerdere/vier jaren vaststellen;
- PS zijn betrokken bij de opzet van IBT;
- PS en de gemeenten zijn op verschillende momenten uitgebreid geïnformeerd over de (door)ontwikkeling en stand van zaken van IBT;
- eind 2017 is een rapportage opgesteld waarin voor alle gemeenten inzicht wordt gegeven in de resultaten op alle toezichtterreinen.

Wel moet daarbij worden opgemerkt dat verschillende acties die voor 2017 werden voorzien, zijn doorgeschoven naar 2018 of 2019. Ook een enkele voor 2018 voorziene actie is doorgeschoven naar 2019. Delen van het verbeterplan worden daarmee minstens een half jaar later dan voorzien uitgevoerd. Dit is veelal het gevolg van de keuze om eerst te focussen op het wegwerken van achterstanden bij het toezicht op gemeenten en pas in 2019 de focus te leggen op het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen. Deze keuze is gemaakt omdat de grootste veranderopgave bij het toezicht op de gemeenten lag. Verder is er begrijpelijkerwijs voor gekozen om de *Verordening op systematische toezichtinformatie* pas aan te gaan passen als de op te vragen toezichtinformatie definitief is vastgesteld.

Eind 2017 is de nieuwe IBT-nota opgesteld. De rekenkamer stelt vast dat deze vooral het karakter heeft van een plan van aanpak. Het is een verdere uitwerking van het verbeterplan. In 2018 heeft de provincie het IBT op vele punten doorontwikkeld. Hierdoor is deze nota eind 2018 op verschillende onderdelen al niet meer actueel. En de inrichting van IBT wordt op enkele punten nog steeds verder vormgegeven. Zo wordt bijvoorbeeld het toezicht op het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen nog opgepakt en ingevuld en zal verdere aandacht worden gegeven aan de mogelijkheden van integratie met het specifieke toezicht op gemeentefinanciën en het waterschap. De ambitie van GS om het IBT eind 2018 vanuit de provincie op orde te hebben, is dan ook niet helemaal gehaald. De rekenkamer merkt daarbij op dat dit streven ook wel erg ambitieus was gezien de voorgenomen acties uit het verbeterplan. Zo zouden in de tweede helft van 2017 al vele acties moeten worden gerealiseerd door de IBT-coördinator, zoals actualisatie van indicatoren en het opstellen van een nieuwe nota en een nieuwe verordening, terwijl de werving van deze coördinator in juni 2017 nog moest worden opgestart.

PS zijn uitgebreid en adequaat geïnformeerd over de (door)ontwikkeling en stand van zaken. Eind 2017 gebeurde dit middels de IBT-nota en bijbehorend statenvoorstel, en in 2018 middels twee mededelingen van de portefeuillehouder. De kwaliteit van de informatie in de begroting en jaarstukken schiet echter op punten nog te kort. Zo worden niet alle beoogde prestaties genoemd, wordt niet altijd de reden voor, of een toelichting op, afwijkingen gegeven, bevat de tekst soms slordigheden (onjuistheden), moet een lezer over veel voorkennis beschikken om de informatie te kunnen duiden of begrijpen en worden soms niet de meest actuele gegevens gebruikt die beschikbaar zijn.

In hoofdstuk 3 wordt deze onderbouwing verder uitgeschreven door middel van een samenvatting van onze bevindingen. In bijlage 1 wordt in tabelvorm een overzicht gegeven van de invulling/uitvoering van de voornemens van GS en de opdracht van PS.

2.2 Aanbevelingen

De rekenkamer beveelt Gedeputeerde Staten aan de ingezette lijn van verbetering voort te zetten en vast te houden, zodat de ambitie(s) en alle aangekondigde acties ook daadwerkelijk worden gerealiseerd in 2019 en de provincie ook daarna oog blijft houden voor mogelijke verbeteringen in het toezicht.

Omdat de invulling van het IBT op dit moment nog aan veel verandering onderhevig is, beveelt de rekenkamer aan te wachten met de actualisatie van de IBT-nota en de verordening totdat het toezicht een meer definitieve uitwerking heeft gekregen. Of in elk geval tot het moment dat de resultaten van het toezicht 2018 bekend zijn, de toezichtarrangementen voor vier jaar bepaald zijn en het Wrgt-toezicht op het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen is doorontwikkeld. Zo wordt voorkomen dat het beleid in een zeer beperkte periode veelvuldig moet worden aangepast. De nieuwe nota en verordening zouden dan, aansluitend bij de toezichtarrangementen, voor meerdere jaren geldig kunnen zijn.

Ten slotte bevelen we GS aan om scherper te zijn op de kwaliteit van de informatie in de begrotingen en jaarstukken. Zodat slordigheden meer dan nu worden voorkomen en er een adequaat en begrijpelijk beeld wordt gegeven van de beoogde, gerealiseerde en niet gerealiseerde prestaties en doelen en de redenen van afwijkingen.

2.3 Reactie Gedeputeerde Staten

We hebben Gedeputeerde Staten van Limburg gevraagd om een bestuurlijke reactie op ons conceptrapport. Op 11 december 2018 ontvingen wij onderstaande reactie.

“Op 22 november 2018 hebben wij van u het conceptrapport ontvangen betreffende het vervolgonderzoek naar interbestuurlijk toezicht (IBT) van de provincie Limburg. Wij hebben met veel belangstelling kennisgenomen van uw conclusies en aanbevelingen, zoals verwoord in het conceptrapport en maken graag van de door u geboden gelegenheid gebruik om hierop te reageren.

Wij zijn verheugd dat de Zuidelijke Rekenkamer constateert dat wij flinke stappen hebben gezet op het gebied van Interbestuurlijk Toezicht en dat veel acties uit het verbeterplan zijn uitgevoerd. De constatering van de Zuidelijke Rekenkamer dat verschillende acties uit het verbeterplan zijn doorgeschoven naar 2018 of 2019 is op zich juist, maar, zoals de Rekenkamer ook terecht aangeeft, is dit een gevolg van onze keuze om eerst de achterstanden bij het toezicht op de gemeenten weg te werken alvorens te focussen op het Waterschap en de gemeenschappelijke regelingen. Ook is er bij enkele onderdelen van het Verbeterplan IBT sprake van voortschrijdend inzicht (dat ook met een Mededeling portefeuillehouder aan Provinciale Staten is gemeld). Ook is sprake van een landelijke ontwikkelagenda getiteld Toezicht van de Toekomst (een lopend proces tussen enerzijds het ministerie van BZK, het IPO en de VNG en anderzijds tussen de minister van BZK en de Tweede Kamer).

De Zuidelijke Rekenkamer constateert terecht dat het IBT op dit moment nog aan veel verandering onderhevig is, en wij zullen inderdaad zodra dit allemaal is afgerond een integrale actualisatie van de IBT-nota aan Provinciale Staten aanbieden.

Wij herkennen ons niet in uw conclusie dat de kwaliteit van de informatie in de begroting en jaarstukken op punten tekort schiet. Wij zijn van mening dat wij, op het moment van het opstellen van deze documenten alle beschikbare informatie transparant en volledig hebben gemeld. Wij zullen in onze rapportages aandacht blijven besteden aan het zo actueel en zorgvuldig mogelijk weergeven van de beschikbare informatie.

Uw aanbeveling de ingezette lijn van verbetering voort te zetten en vast te houden onderschrijven wij van harte. Het verbeteren en verder ontwikkelen van het Interbestuurlijk Toezicht heeft onze continue aandacht, mede ook gezien de genoemde landelijke ontwikkelingen. Ons streven is om de in 2018 uitgevoerde acties richting gemeenten nu verder te bestendigen en de ambities en aangekondigde acties ten aanzien van het toezicht op gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap in 2019 ook feitelijk te realiseren.”

2.4 Nawoord rekenkamer

Met waardering hebben we kennis genomen van de reactie van Gedeputeerde Staten. Uit de bestuurlijke reactie maakt de rekenkamer met genoegen op dat Gedeputeerde Staten zich herkennen in nagenoeg alle conclusies, onze aanbevelingen onderschrijven en het voornemen hebben deze op te volgen. De rekenkamer is verheugd dat Gedeputeerde Staten toezeggen aandacht te blijven besteden aan het zo actueel en zorgvuldig mogelijk weergeven van de informatie in de begroting en jaarstukken. Met het oog op de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten wijzen we daarbij wel nog op het belang van het geven van redenen voor afwijkingen van de voornemens en de begrijpelijkheid van de informatie voor lezers zonder veel (parate) voorkennis. We zullen de verdere ontwikkelingen op het gebied van interbestuurlijk toezicht met belangstelling volgen.

Vastgesteld door de Zuidelijke Rekenkamer op 17 december 2018.

prof. dr. M.J.M. (Marc) Vermeulen
voorzitter

dr. N.A.C. (Ard) Schilder
directeur-secretaris

3. Invulling ambities GS en opdracht PS

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de bevindingen die ten grondslag liggen aan de onderbouwing van onze conclusies en aanbevelingen. Eerst gaan we kort in op de voornemens van GS uit het verbeterplan. Daarna vatten we de acties samen die in 2017 en 2018 zijn uitgevoerd. Daarbij wordt ook onze tweede onderzoeksvraag beantwoord: hoe heeft de provincie haar IBT anno 2018 ingevuld?

3.1 Verbeterplan (ambities) GS

Zoals toegezegd in de bestuurlijke reactie op ons rapport uit 2017 stelden GS in april 2017 het *Verbeterplan Interbestuurlijk Toezicht Provincie Limburg* vast. Het verbeterplan gaat van een 'groeimodel' waarbij de provincie beoogt het IBT aan het eind van 2018 op orde te hebben.

Beoogd resultaat (verbeterplan, april 2017)
"In 2018 produceren de Limburgse gemeenten, het waterschap en gemeenschappelijke regelingen op een transparante wijze zowel kwalitatief en kwantitatief voldoende gegevens om hun gemeenteraden c.q. algemeen bestuur en de provincie als toezichthouder in staat te stellen een professioneel oordeel te vormen over de uitvoering van medebewindstaken."
Ambitie Limburgs IBT-beleid (verbeterplan, april 2017)
"Een goed functionerend openbaar bestuur dat bijdraagt aan de veiligheid, welvaart en welzijn van haar burgers. Een goede, transparante en professionele verantwoording op lokaal niveau is daarvoor essentieel. Door sober, selectief, slagvaardig en samenwerkend aan de slag te gaan met IBT draagt de provincie er aan bij dat gemeenten, waterschap en gemeenschappelijke regelingen hun medebewindstaken naar behoren uitvoeren."

Om voornoemd beoogd resultaat en ambitie te realiseren bevat het verbeterplan drie overkoepelende voornemens en daarbij horende voorgenomen acties voor 2017 en 2018. De voornemens betreffen:

- Betere samenwerking en communicatie met gemeenten.⁵
- Kwalitatief en kwantitatief (formatief) op orde brengen beleid en uitvoering daarvan.
- Betere en actieve verantwoording aan PS.

Bijlage 1 bevat een overzicht van de bijbehorende voorgenomen acties.

3.2 Uitgevoerde acties in 2017 en 2018 (t/m september)

Na de totstandkoming van het verbeterplan en behandeling van het rekenkamerrapport door PS in juni 2017 hebben GS in lijn met het verbeterplan veel acties ondernomen om de achterstand bij IBT weg te werken.

⁵ In de begroting 2018 worden daarbij naast de gemeenten ook de andere ondertoezichtgestelden (het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen) genoemd.

Nieuwe IBT-coördinator provincie

Op 1 november 2017 is de nieuw geworven coördinator IBT in dienst getreden.

Oppakken toezicht op Erfgoed en gemeenten informeren over doorontwikkeling IBT

De rekenkamer constateerde in 2017 dat de provincie geen actief toezicht hield op Erfgoed/monumentenzorg. Bovendien waren daarvoor geen toezichtindicatoren en -criteria opgesteld en was er geen formatie/personele capaciteit beschikbaar. In november 2017 zette de provincie de eerste stappen om het toezicht op dit terrein actief op te pakken. Voor het verzamelen van de toezichtinformatie zijn eerst indicatoren/vragen opgesteld. Daarna heeft de provincie eind november via een brief aan de gemeenten (colleges van B&W) toezichtinformatie voor Erfgoed over 2016 opgevraagd. De gemeenten werden daarbij tevens geïnformeerd over de doorontwikkeling van IBT en hun beoogde betrokkenheid daarbij in 2018.

Budget herbestemmen

Met het vaststellen van de *Programmabegroting 2018* werd in november ook het budget voor het Informatie- en archieftoezicht herbestemd tot algemeen IBT-budget. Voor 2018 bedroeg het IBT-budget € 0,14 miljoen. Dit komt overeen met het bedrag dat in het verbeterplan werd voorzien (€ 137.774 voor incidentele expertise of onderzoeken). In een gesprek is door betrokken ambtenaren aangegeven dat dit budget waarschijnlijk ook komende periode toereikend zal zijn.

Ambassadeur IBT en informeren raadsgriffierskring Limburg

Eind 2017 is na consultatie van enkele gemeenten afgezien van het plan om enkele burgemeesters te laten fungeren als ambassadeur IBT. De gemeenten hebben geadviseerd om de Commissaris van de Koning de ambassadeur te laten zijn. Dit advies is overgenomen door de provincie. Op 14 december 2017 hebben twee IBT-vertegenwoordigers van de provincie de raadsgriffierskring Limburg bezocht en geïnformeerd over IBT, de doorontwikkeling daarvan en de rol van de griffiers bij IBT.

IBT-nota 2017

In december 2017 werd, iets later dan beoogd in het verbeterplan, de *Nota Interbestuurlijk Toezicht in de provincie Limburg 2017* aan PS aangeboden. Op 23 februari 2018 besloten PS in te stemmen met de nota. In de nota worden de visie en beoogde werkwijze beschreven.

Visie op IBT (nota IBT, december 2017)

De provincie wil het IBT in lijn met de aanbevelingen van de rekenkamer in 2018 doorontwikkelen op basis van een risico-inventarisatie op de toezichtterreinen Wrgt bij alle ondertoezichtgestelden. Deze risico-inventarisatie ziet de provincie als startpunt van een periodieke risico-inventarisatie (om de vier jaar) op basis waarvan de risicogebieden, (aan te leveren) toezichtinformatie, toezichtcriteria en de toezichtfrequentie worden vastgesteld. De werkwijze biedt, zo geeft de provincie aan, mogelijkheden om per ondertoezichtgestelde op basis van een beoordeling van de risico's door de toezichthouder een toezichtarrangement (toezichtregiem) voor meerdere jaren vast te stellen. Dat arrangement (de intensiteit van het toezicht) kan variëren van laag (periodiek aanleveren van toezichtinformatie is voldoende) tot hoog (uitvoeren van reality checks en verdiepingsonderzoeken).

De rekenkamer constateert dat de nota inhoudelijk grotendeels in lijn is met de uitgangspunten uit de oude nota IBT en de bijbehorende verordening op systematische toezichtinformatie uit 2014/2015. Nieuw is de risicoanalyse en het actieve toezicht op Erfgoed. Met de nota zijn in ieder geval *op papier* zaken opgepakt waarvan de rekenkamer in 2017 constateerde dat ze niet of niet voldoende waren ingevuld.

De rekenkamer stelt vast dat deze nota vooral het karakter heeft van een plan van aanpak; een verdere uitwerking van het verbeterplan. De inrichting van IBT was eind 2017 nog sterk in ontwikkeling. Dit betekent dat zich op alle terreinen nog wijzigingen kunnen voordoen en deze nota nu (een half jaar later) al niet meer actueel is.

In de IBT-nota wordt opgemerkt dat het in beginsel niet in de rede ligt de werkwijze en rapportage van het generieke en specifieke toezicht te integreren, omdat specifiek toezicht een andere benadering vraagt dan generiek toezicht. De provincie heeft hiermee, eerder dan was voorzien in het verbeterplan (2018), een afweging gemaakt over het integreren van financieel toezicht in het systeem en de werkwijze van het generieke toezicht. Het verkennen van de mogelijkheden qua rapportage staan nog wel voor 2018 op de agenda.

Uitwerken, invullen en uitvoeren nieuwe werkwijze IBT (onderzoeksvraag 2)

Vanaf eind 2017 tot oktober 2018 heeft de provincie vervolgens vooral gewerkt aan het ontwikkelen van een methode waardoor duidelijk wordt welke gemeenten kwetsbaar zijn en op welke gebieden. Deze omvat de risicoanalyse/inventarisatie, zoals aanbevolen door de rekenkamer en overgenomen door GS/PS. Dit is de "belangrijkste omslag in de werkwijze van de provincie". De nieuwe methode draagt bij aan een meer integrale wijze van uitvoering. Hierna gaan we in op de onderdelen van deze methode en de ontwikkeling daarvan.

➤ Update benodigde toezichtinformatie (vragenlijsten) en weging daarvan

De provincie heeft eerst voor alle toezichtterreinen bepaald welke informatie ze nodig heeft voor haar toezicht. Om deze informatie te verzamelen heeft ze conceptvragenlijsten ontwikkeld. De vragenlijsten vormen de basis voor de methode. Voorheen waren deze vragen beperkt in omvang en onvoldoende SMART geformuleerd om een volledig beeld te vormen van de stand van zaken bij de verschillende toezichtterreinen. Daarnaast bleek uit de rapportage over IBT van eind 2017 (zie hierna) dat de weging/inschaling niet geheel eenduidig was, uitgezonderd het terrein Huisvesting verblijfsgerechtigden. Om een beter beeld te krijgen over de toezichtterreinen zijn de vragen en de weging daarvan in de vorm van toezichtcriteria aangepast.

Deze update heeft stapsgewijs plaatsgevonden. In juni 2018 zijn er eerst inhoudelijke sparringssessies geweest met drie testgemeenten, te weten Beek, Horst aan de Maas en Maasgouw. Op basis daarvan zijn aanscherpingen doorgevoerd. Vervolgens zijn de aangepaste vragenlijsten (inclusief weging) in de zomer van 2018 voor reactie naar alle gemeenten gestuurd. De vragenlijsten voor het toezicht 2018 zijn daarna halverwege september door de provincie op ambtelijk niveau vastgesteld en uitgezet naar de gemeenten met het verzoek om ze vóór 15 oktober in te vullen voor de terreinen Ruimtelijke Ordening en Omgevingsrecht, Erfgoed en Informatie- en archiefbeheer. Voor Huisvesting verblijfsgerechtigden wordt, zoals voorheen, de halfjaarlijkse informatie van het COA gebruikt. Vanaf 2019 zal voor dit terrein naast deze halfjaarlijkse informatie, met aanvullende vragen worden gewerkt. Om sneller en adaptief te kunnen reageren wil

de provincie namelijk minder afhankelijk zijn van de gegevens die zij van het COA ontvangt. Deze aanvullende vragen zijn ook in overleg met de testgemeenten opgesteld.

➤ *Ontwikkelen digitaal risicoanalysesysteem*

Aan de hand van de vragenlijsten en toezichtcriteria is in 2018 ook een digitaal risicoanalysesysteem opgezet. Binnen dit digitale systeem waarmee de toezichtinformatie wordt vergaard en getoetst, krijgt de risicoanalyse vorm. De noodzaak voor dit digitale systeem werd mede ingegeven door:

- het beperkt aantal fte dat binnen de provincie is belast met een IBT-taak;
- het ontbreken van een sturingsinstrument;
- het feit dat eind 2017 de toezichtinformatie voor gemeenteraden en provincie van de website www.waarstaatjegemeente.nl was verwijderd.

➤ *Uitvoeren (eerste) risicoanalyse*

De ondertoezichtgestelden zijn, zoals reeds gemeld, in september 2018 voor de eerste keer verzocht de toezichtinformatie via dit digitale systeem aan te leveren (informatie-uitvraag). Op de website van de provincie bevindt zich daarvoor een besloten deel, dat de ondertoezichtgestelden kunnen bereiken via een specifieke link. Daarop kunnen ze de vragenlijsten per toezichtterrein invullen. Na het invullen van de lijsten analyseert het systeem de antwoorden met de weging die vooraf door de provincie in het systeem aan de vragen is gekoppeld. Dit resulteert per toezichtterrein en per ondertoezichtgestelde in een rapportcijfer. Het cijfer geeft een indicatie bij welke ondertoezichtgestelden een eventuele taakverwaarlozing kan leiden tot onaanvaardbare risico's. Deze gegevens vormen de basis voor eventuele (verdere) inwerkingtreding van de interventieladder.

➤ *Reality checks, verdiepings- en themaonderzoeken (uitgewerkt in vervolgnota IBT)*

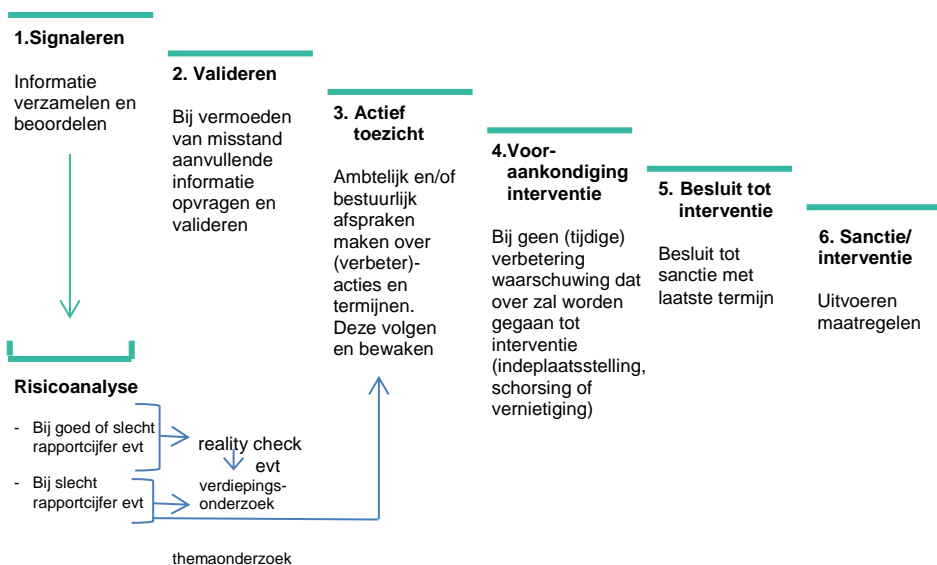
De risicoanalyse betreft stap 1 van de interventieladder. Bij stap 2, het valideren van informatie, kan gebruik worden gemaakt van reality checks, verdiepings- en/of themaonderzoeken. Figuur 3 geeft schematisch de interventieladder weer met daarbinnen de risicoanalyse, reality checks, verdiepings- en themaonderzoeken. De beoogde werkwijze rondom deze inhoudelijke toetsen staat beschreven in de vervolgnota IBT die GS eind juni 2018 vaststelden. In deze vervolgnota wordt ook de toepassing van de interventieladder geharmoniseerd.

De rekenkamer constateert dat de inhoudelijke toetsen in overeenstemming zijn met de Wrgt en ook al in de oude IBT-nota uit 2014/2015, het verbeterplan en de nota uit 2017 werden genoemd. Ze zijn nu alleen verder uitgewerkt. Het systeemtoezicht zal hiermee nu ook in de praktijk selectief worden aangevuld met deze inhoudelijke toetsen. Een reality check kan zowel worden ingezet bij een slecht als bij een goed rapportcijfer. Dit betreft een toets die verder gaat dan de 'papierene werkelijkheid' oftewel de antwoorden van de gemeenten op de vragen. Het doel is om een completer en accurater beeld te krijgen, stroken de antwoorden van de gemeente met de werkelijkheid? Daarnaast kan bij een goed rapportcijfer dat strookt met de werkelijkheid een reality check worden ingezet om te bepalen of kan worden volstaan met een lagere toezichtfrequentie.⁶

⁶ Uit een gesprek met betrokken ambtenaren blijkt dat eigenlijk alleen voor Informatie- en archiefbeheer het voornemen is om de toezichtfrequentie te verlagen naar één keer per twee jaar. Dit gebeurt alleen als uit de risicoanalyse blijkt dat zaken ruim op orde zijn. Voor Erfgoed zal de mogelijkheid tot verlagen van de toezichtfrequentie nog met de gemeenten worden besproken. Voor zowel dit terrein als voor Ruimtelijke ordening en Omgevingsrecht wordt in het gesprek gesteld dat deze waarschijnlijk toch jaarlijks blijft. Voor Huisvesting verblijfsgerechtigden zal de frequentie halfjaarlijks blijven.

Een verdiepingsonderzoek kan volgen na een slecht rapportcijfer, na een reality check of na een klacht die is binnengekomen bij de provincie⁷. Bij een verdiepingsonderzoek gaat het om een diepgravend onderzoek van de praktijk. Een themaonderzoek wordt vooraf aangekondigd en betreft generieke aandacht voor een specifiek onderwerp binnen een toezichtterrein. Het plan van aanpak van een themaonderzoek moet ter instemming worden voorgelegd aan het directieteam omdat dit formatieve consequenties kan hebben voor de provincie.

Figuur 3: Interventieladder met daarbinnen de risicoanalyse, reality checks, verdiepings- en themaonderzoeken

➤ *Totaalrapportage/rapportage resultaten IBT*

Conform het verbeterplan ontvingen PS eind 2017 de eerste rapportage met resultaten over het toezicht 2016/2017 (*totaalrapportage IBT 2016-2017*). In deze rapportage wordt via een kleurenschema inzicht gegeven in hoe de gemeenten scoren op de toezichtterreinen. In het statenvoorstel bij deze rapportage wordt een toelichting gegeven op het kleurenschema. Gesteld wordt dat de informatiepositie van de provincie voor Ruimtelijke Ordening, Omgevingsrecht en Huisvesting verblijfgerechtigden op orde is. Voor Erfgoed en Informatie- en archiefbeheer is deze nog in opbouw. Voor Erfgoed was, zoals reeds opgemerkt, voor de eerste keer informatie opgevraagd. Niet door alle gemeenten is informatie aangeleverd, maar gemeenten zijn dit ook nog niet verplicht. Voor Archiefbeheer had de provincie over 2016-2017 niet actief informatie opgevraagd. De reden hiervan was dat de provincie in het verleden bij het toezicht op dit terrein zelf 'steken heeft laten vallen', zo is door betrokken ambtenaren aangegeven. Over ongeveer de helft van de gemeenten kon gerapporteerd worden. De ervaring is dat de aandacht van de provincie voor IBT leidt tot verbeteringen in gemeenten. Zo waren bij Omgevingsrecht significante verbeteringen zichtbaar in 2017 ten opzichte van 2016.

Uit de bespreking van de rapportage in de Statencommissie Financiën, Economische Zaken en Bestuur (FEB) blijkt dat het van belang wordt geacht dat voor alle terreinen wordt

⁷ Klachten komen op een centrale plek (helpdesk) bij de provincie binnen. Vanuit daar worden ze doorgezet naar de verantwoordelijke ambtenaren/toezichthouders die ze verder oppakken.

ingegaan op 1) de redenen van ontbreken van informatie, 2) de redenen van het niet voldoen van de ondertoezichtgestelden en 3) de acties die de provincie naar aanleiding daarvan gaat ondernemen. De coördinerend portefeuillehouder heeft in de vergadering toegezegd deze informatie in de toekomst ook onderdeel uit te laten maken van de jaarlijkse totaalrapportage.

Vanaf eind 2018 zal het digitale systeem gebruikt worden voor de jaarlijkse totaalrapportage IBT. Zo ontvangen PS eind 2018 de rapportage 2017-2018. De ondertoezichtgestelden ontvangen het kleurenschema voor terugkoppeling. De provincie zal daarbij aangeven wat de resultaten voor de ondertoezichtgestelden betekenen, bijvoorbeeld dat er verbeterafspraken moeten worden gemaakt of een reality check zal worden uitgevoerd.

De coördinerend portefeuillehouder heeft de wens om de informatie uit het digitale systeem ook per ondertoezichtgestelde per terrein inzichtelijk te maken op de openbare provinciale website. Deze informatie kan dan fungeren als benchmarkoverzicht. Daarnaast zou het overzicht een bijdrage kunnen leveren aan de controlerende rol van gemeenteraadsleden.

Personeel

In de ambtelijke personele inzet hebben in de periode juni 2017 tot en met september 2018 enkele wijzigingen plaatsgevonden:

- Zoals reeds vermeld, is op 1 november 2017 de nieuwe coördinator IBT begonnen.
- Voor het toezicht op Ruimtelijke Ordening en Omgevingsrecht is er in 2018 een extra werknemer toegevoegd die hiervoor 0,3 fte beschikbaar heeft. Hiermee is de beschikbare 1,0 fte (formatie) voor deze terreinen nu volledig ingevuld en verdeeld over twee medewerkers. Dit maakt de uitvoering minder kwetsbaar.
- Het toezicht op Erfgoed is begin 2018 geformaliseerd. Er is 0,2 fte beschikbaar. Na de risicoanalyse eind 2018 zal worden bepaald of het aantal fte voldoet of moet worden bijgesteld.
- Voor Informatie- en archiefbeheer was er in de eerste helft van 2018 0,2 fte beschikbaar. In het verbeterplan werd aangegeven dat de totale IBT-taak kwalitatief en kwantitatief naar behoren zou kunnen worden uitgevoerd met de bezetting uit dit plan. Voor Informatie- en archiefbeheer is echter besloten tijdelijk 0,8 fte extra te werven. Dit in verband met ontwikkelingen in de praktijk en de grootte van de achterstand op dit terrein. De nieuwe medewerker is geworven voor de periode oktober 2018 tot eind 2019. Na een inventarisatie (nulmeting) zal onder andere worden onderzocht hoeveel vaste formatie nodig is.

Tabel 1 geeft een overzicht van de personele inzet begin 2017 en najaar 2018. Voor 2019 en verder geldt dat het uitvoeren van reality checks en voorbereiden van de verdiepings- en themaonderzoeken binnen de huidige formatie zal plaatsvinden. Mochten er verdiepings- en/of themaonderzoeken uitgevoerd moeten worden, dan wordt in overleg met de directie besloten of, en hoeveel, extra capaciteit daarvoor kan worden vrijgemaakt.

Tabel 1: Ambtelijke invulling IBT, begin 2017 en september 2018

	Terrein	Aantal fte voor toezichthouder: 2017	Aantal fte voor toezichthouder: 2018
Wet revitalisering generiek toezicht	Ruimtelijke Ordening en Omgevingsrecht	1,0 (incl. OR)* -> 0,7	1,0
	Erfgoed	-	0,2
	Huisvesting verblijfsgerechtigden	0,3	0,3
	Informatie- en archiefbeheer	0,1	0,2 (okt. 1,0)
Totaal terreinen		1,1	1,7 (okt. 2,5)
Coördinator		1,0 (incl. OR en GO)*	1,0
Totaal		Maximaal 2,1	2,7 (okt. 3,5)

* De toezichthouder vulde binnen deze fte zowel zijn IBT-taken uit als zijn werkzaamheden voor de OR (en het GO).

(Nog) niet uitgevoerde acties

- De provincie heeft ervan afgezien om het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen en het waterschap in 2018 mee te nemen. Dit was wel voorgenomen in het verbeterplan en de IBT-nota. Er is gekozen om prioriteit te geven aan het op orde brengen van het IBT op gemeenten. In 2019 wordt de focus gelegd op de andere ondertoezichtgestelden.
- Het specifieke toezicht wordt al vele jaren uitgevoerd en wordt gezien als een echte kerntaak van de provincie, die anders is dan het generieke toezicht. Dit zijn binnen de provincie (nog) aparte en wellicht te veel gescheiden disciplines. Er zal nog worden bekeken of het specifieke en generieke toezicht in de rapportages geïntegreerd kunnen worden om PS/GS integraal te informeren. Daarbij zal ook worden gezien hoe de informatie uit de rapportage van het specifieke financiële toezicht, kan worden betrokken bij de beoordeling van de andere toezichtterreinen.
- De provincie heeft ervoor gekozen om de aanpassing/actualisatie van de verordening pas ter hand te nemen als de op te vragen toezichtinformatie definitief is vastgesteld. Dit om te voorkomen dat er snel weer een nieuwe verordening moet worden opgesteld. In het verbeterplan stond dit eigenlijk al voor 2017 op de planning.
- De portefeuillehouder had toegezegd het gewijzigde IBT eind 2018 te evalueren. Ten tijde van deze toezegging was het GS nog niet bekend dat de rekenkamer een vervolgonderzoek naar IBT zou instellen. GS zien het rekenkamerrapport in combinatie met hun bestuurlijke reactie daarop als opvolging van deze toezegging. Een aparte evaluatie zou volgens GS naast het rekenkameronderzoek dubbelop zijn.

Gemeenten informeren over stand van zaken, doorontwikkeling en aanleveren toezichtinformatie IBT

Tijdens het eerder genoemde uitwerken, invullen en uitvoeren van de nieuwe werkwijze IBT hebben de gemeenten twee toezichtbrieven ontvangen:

- *Brief 26 juni 2018*
In lijn met de voornemens uit het verbeterplan, zijn de gemeenten eind juni per brief geïnformeerd over IBT en de (door)ontwikkeling daarvan.⁸ In de brief werd ook aangegeven dat de aanlevertermijnen voor toezichtgegevens 2018 zijn uitgesteld tot 15 oktober 2018, omdat de vragenlijsten nog in ontwikkeling waren. Als bijlage bij de brief ontvingen de gemeenten een factsheet. De provincie had deze factsheet opgesteld om te verduidelijken wat IBT behelst. Ook dit is in lijn met een voorgenomen actie uit het verbeterplan. De rekenkamer merkt wel op dat de brief erg laat is verstuurd. Eén van de aanlevertermijnen waarvoor uitstel werd verleend, was op het moment van verzenden namelijk al verstreken (1 april).

⁸ De brief is in afschrift aan de griffies gestuurd, zoals eind 2017 met de raadsgriffierskring afgesproken.

- *Brief 11 september 2018*

Op 11 september 2018 stuurden GS de toezichtbrief 2018 aan de gemeenten. In deze brief worden gemeenten verzocht via het digitale systeem informatie aan te leveren voor het toezicht 2018 (uitgezonderd Huisvesting). Dit is eveneens in lijn met de voornemens.

Informatie aan PS over stand van zaken, doorontwikkeling en (beoogde) resultaten van IBT

PS zijn conform het verbeterplan en de opdracht van PS betrokken bij de opzet van IBT en geïnformeerd over IBT. Alleen een herziene versie van de verordening is, anders dan voorzien, nog niet ter vaststelling aan PS aangeboden. Dit omdat aanpassing daarvan is uitgesteld. Naast de in het verbeterplan voorziene documenten hebben PS nog twee mededelingen van de portefeuillehouder ontvangen.⁹ Daarmee zijn PS in 2017 en 2018 via de volgende documenten geïnformeerd over de voorziene opzet, ontwikkelingen en (beoogde) resultaten van IBT:

- 2017: begroting 2018, de IBT-nota 2017 en de totaalrapportage 2016-2017;
- 2018: jaarstukken 2017, mededeling portefeuillehouder van 3 april 2018 en mededeling portefeuillehouder van 11 september 2018 welke ook de toezichtbrieven 2018 omvat.

In december 2017 werden de IBT-nota en de *Totaalrapportage 2016-2017 Interbestuurlijk Toezicht op basis van de Wrgt (toezicht achteraf)* aan PS aangeboden. De nota werd ter besluitvorming aangeboden, zoals ook toegezegd door de coördinerend portefeuillehouder. PS hebben daarmee voor de eerste keer de uitgangspunten voor IBT vastgesteld, zijn hiermee betrokken bij de opzet van het vernieuwde IBT en, zoals toegezegd door de portefeuillehouder, geïnformeerd over de voortgang van het verbeterplan IBT.

De rekenkamer constateert dat PS uitgebreid en adequaat zijn geïnformeerd over IBT. Dit gebeurde via de IBT-nota, het daarbij behorend statenvoorstel, de mededeling portefeuillehouder van 3 april 2018 en de mededeling portefeuillehouder van 11 september 2018. Deze laatste omvatte de toezichtbrief van 26 juni 2018 aan de gemeenten met uitstel voor aanlevering van de informatie, de factsheet en de toezichtbrief 2018.

De (kwaliteit van de) informatie in de begroting en jaarstukken is echter voor verbetering vatbaar. Zo constateert de rekenkamer dat:

- de in de begroting genoemde prestaties voor 2018 niet alle voorgenomen en openstaande acties uit het verbeterplan betreffen. Ook wordt geen reden genoemd waarom de verordening als prestatie voor 2018 is opgenomen, terwijl deze in het verbeterplan voor 2017 was voorzien. Verder moet de lezer de voorgenomen acties uit het verbeterplan voor ogen hebben om de in de begroting opgenomen informatie te kunnen duiden.
- in de jaarstukken 2017 ten onrechte wordt gesteld dat het verbeterplan door PS is vastgesteld. Het verbeterplan was een informerend stuk aan PS. Ook wordt gesteld dat in 2017 toezicht is gehouden op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Daarbij wordt echter niet aangegeven dat het toezicht op basis van de Wrgt zich nog niet gericht heeft op het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen. Onder product 4.1.4. *Coördinatie Interbestuurlijk toezicht* wordt gesteld dat de

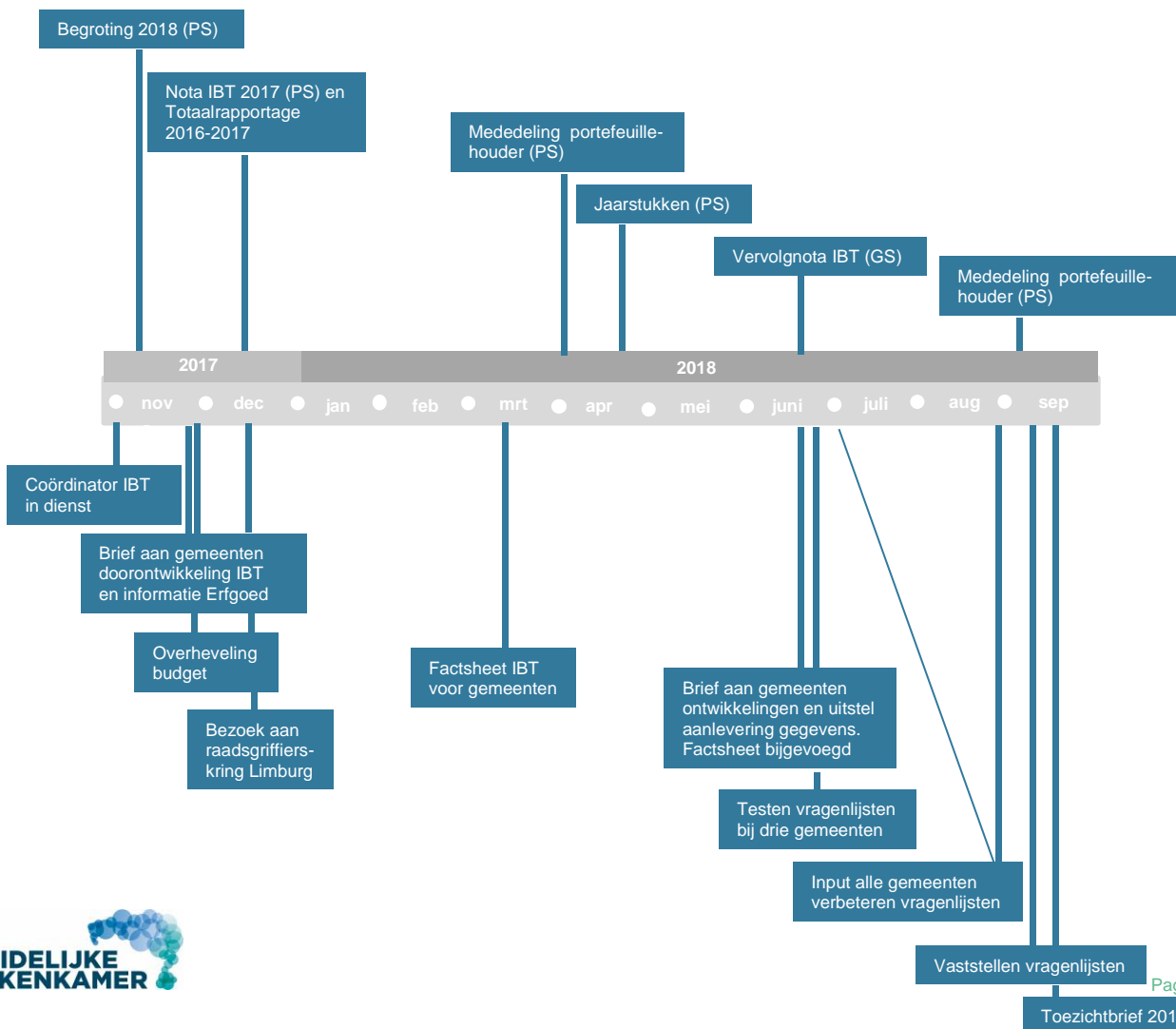
⁹ Via de mededeling portefeuillehouder van 3 april respectievelijk 11 september 2018 wordt ook voldaan aan de toezegging van de portefeuillehouder op 26 januari 2018 om een toelichting te geven op de scores uit de totaalrapportage en de Statencommissie FEB te informeren over de risicoanalyse.

beschrijving van de resultaten niet voor het gemeentelijk financieel beleid geldt. Dit is verwarrend omdat zowel het beoogde resultaat van dit product als een onder dit product opgenomen tabel wel het 'gemeentelijk financieel beleid' omvat. Daarnaast ontbreekt, zonder toelichting, het toezichtterrein Informatie- en archiefbeheer. De rekenkamer vindt het verder opmerkelijk dat wordt vermeld dat over 2016 de eerste gegevens worden verzameld en deze worden toegevoegd indien ze bekend zijn. De resultaten van het toezicht 2016-2017 waren namelijk al in december 2017, ruim voor het opstellen van deze jaarstukken, bekend en door GS vastgesteld in de totaalrapportage 2016-2017.

- in de Memorie van Toelichting bij de jaarstukken 2017 wordt aangegeven dat Limburg een inhaalslag heeft gemaakt met de uitvoering van het IBT conform het verbeterplan. Echter is niet alles wat voor 2017 was voorzien in het verbeterplan, ook daadwerkelijk gerealiseerd in 2017. Dit wordt niet vermeld in de memorie van toelichting. De rekenkamer is daarom van mening dat hier een eenzijdig beeld wordt gegeven.

Eind 2018 wordt er een verdere slag gemaakt met de kwaliteit van de toelichting op het kleurenschema uit de totaalrapportage.

Onderstaande tijdlijn geeft een globaal overzicht van de documenten en ondernomen acties voor IBT in de onderzochte periode. Aan de bovenzijde van de tijdlijn zijn de documenten aan PS en de vervolgnota van GS weergegeven. Aan de onderzijde staan acties en documenten aan de gemeenten.

Bijlage 1 Uitvoering voorgenomen acties

In onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de invulling/uitvoering van de voornemens van GS en de opdracht van PS.

✓: de actie is uitgevoerd; ✓ 2018: de actie zal eind 2018 worden uitgevoerd;

☐: de actie is deels uitgevoerd;

✗ 2019: de actie zal in 2019 worden uitgevoerd; ✗: de actie is niet uitgevoerd.

Ambities GS

Betere samenwerking en communicatie met ondertoezichtgestelden		
Voorgenomen acties	Gerealiseerd	Hoe
2017 <ul style="list-style-type: none"> • Informeren burgemeesters over verbeterplan, rol en positie gem. • Organiseren conferentie of rondgang langs gem.secretarissen • Gemeenteraden en raadsgriffiers informeren over IBT • Betrekken burgemeesters en gem.secretarissen bij invulling IBT • Ontwikkelingen www.waarstaatjegemeente.nl monitoren en met gem. keuzes en afspraken maken over aanleveren toezichtinfo. • Inzichtelijk, toegankelijk en beschikbaar maken van toezichtcriteria inclusief gevolgen bij niet voldoen 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✗ ☐ ☐ ✓ 2018 ✓ oude ✗ 18/19 	<ul style="list-style-type: none"> • Via brief aan B&W november 2017 (oppakken Erfgoed) • - • Bezoek raadsgriffierskring december 2017 • Eind 2017 enkele burgemeesters, 2018 alle burgemeesters • Keuze/afspraken: juni 2018 drie testgemeenten, zomer alle • 'oude' in IBT-nota 2017 (december 2017), 'nieuwe' in 2018 bij uitvraag info 2018 en in 2019 in herziene verordening
2018 <ul style="list-style-type: none"> • Begin 2018 overleg met waterschap en vervolgens het waterschap en gemeenschappelijke regelingen (GR-en) volwaardig meenemen 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ 2019 	<ul style="list-style-type: none"> • Verwacht eind 2018 oppakken waterschap, 2019 daadwerkelijk toezicht waterschap en GR-en

Kwalitatief en kwantitatief op orde brengen beleid en uitvoering		
Voorgenomen acties	Gerealiseerd	Hoe
2017 <ul style="list-style-type: none"> • Aanstellen coördinator IBT • Actualiseren IBT-nota (2014), vaststellen en voorleggen aan PS • Herzien Verordening en ter vaststelling voorleggen aan PS • Actualiseren toezichtindicators Omgevingsrecht, toevoegen Erfgoed en deze communiceren met gemeenten • Reguliere verzameling toezichtinformatie 2016 bij gemeenten • Herijken van de formatie van IBT-vertegenwoordigers • Bij voldoen toezicht Archief eens in de twee jaar (herziene nota) • Herbestemmen budget IBT-Archief tot algemeen budget IBT 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✗ 2019 ✓ 17/18 ✓ ✓ 2018 ✓ ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 november 2017 • IBT-nota 2017 (dec.2017), 23 februari 2018 vaststelling PS • Uitgesteld totdat toezichtinformatie definitief is vastgesteld • Erfgoed november 2017, Omgevingsrecht 2018 • Eind 2017 voor rapportage 2016-2017 • Beoogde formatie verbeterplan is in 2018 licht aangepast • Opgenomen in IBT-nota 2017 (december 2017) • Herbestemd in begroting 2018 (november 2017)
2018 <ul style="list-style-type: none"> • Vrijmaken structurele formatie voor Erfgoed • In februari 'toezichtbrief' naar ondertoezichtgestelden • Werk maken structureel inventariseren en oppakken klachten • Afweging integreren financieel toezicht gemeenten met IBT • Inbouwen evaluatiemoment gewijzigd IBT eind 2018 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ jun/sep ✓ 2017 ✓ ✗ 18/19 ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanaf 2018 0,2 fte beschikbaar • Juni/september toezichtbrief en alleen naar gemeenten • Op centrale plek komen ze binnen, dan naar IBT-houders • 2017 afweging, 2018/2019 bezien mogelijkheden rapportage • Zien voorliggend onderzoek en reactie GS als evaluatie

Betere en actieve verantwoording aan PS		
Voorgenomen acties	Gerealiseerd	Hoe
2017 <ul style="list-style-type: none"> • PS informeren over verbeterplan IBT / aanbieden herijkte <i>Nota IBT</i> • PS aanbieden herziene <i>Verordening</i> • PS aanbieden eerste versie <i>Rapportage IBT 2016</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✗ 2019 ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> • Via IBT-nota 2017, totaalrapportage 2016-2017 en bijbehorend statenvoorstel (december 2017) • Uitgesteld totdat toezichtinformatie definitief is vastgesteld • Totaalrapportage 2016-2017(december 2017)
2018 <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks de 'toezichtbrief' ter kennisname aan PS sturen • Jaarlijks <i>Rapportage IBT</i> aan PS 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ 2018 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij mededeling portefeuillehouder 11 september 2018 • Verwacht eind 2018

Opdracht PS

Opdracht PS aan GS	Gerealiseerd	Hoe
1. Werk te maken van risicoanalyses en op basis daarvan een op de Limburgse situatie toegesneden visie.	✓	<ul style="list-style-type: none"> • IBT-nota 2017 (risicoanalyse en visie); 2018/2019 in praktijk
2. Deze visie als uitgangspunt te nemen voor de inrichting en uitvoering en toezichtcapaciteit.	✓ 2019	<ul style="list-style-type: none"> • IBT-nota 2017, vervolgnota GS 2018, 2019 verder ontwikkeld
3. PS nadrukkelijker te betrekken bij de opzet van IBT.	✓	<ul style="list-style-type: none"> • IBT-nota door PS vastgesteld, actief geïnformeerd
4. Actief richting PS te rapporteren conform verbeterplan: begroting en jaarrekening, toezichtbrief ondertoezichtgestelden en rapportage over de resultaten per terrein en per gemeente.	✓ 2019	<ul style="list-style-type: none"> • Conform verbeterplan geïnformeerd via begroting, jaarstukken, toezichtbrief en totaalrapportage. Daarnaast in 2018 nog via twee mededelingen portefeuillehouder. Alleen nog niet over waterschap en gemeenschappelijke regelingen